

2011-12-15
Dnr 44-2011:1670

Söderbaumska skolan

info@soderbaumska.se

Rektorn vid Söderbaumska skolan

ulrika.loman@soderbaumska.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av fristående grundskolan
Söderbaumska skolan
i Falun

Tillsyn vid Söderbaumska skolan

Förskoleklass

Årskurs 1-9

Fritidshem

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falun under period, hösten 2011 – våren 2012 . Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Söderbaumska skolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 5 oktober 2011 och den 6 oktober 2011.

Söderbaumska skolan är en fristående grundskola, årskurserna F-9, inklusive fritidshem, med fokus på estetiska lärprocesser.

Skolan uppger i sin kvalitetsredovisning för 2009/2010 att man gjort analys av elevers måluppfyllelse på individnivå. Det saknas dock en analys genomförd på gruppnivå eller organisationsnivå. En relativt stor andel av eleverna i årskurserna 6-9 har enligt Skolverkets statistik alternativt svensk/engelska till moderna språk. Enligt rektor har inte skolan uppmärksammat detta och analyserat dessa val.

Skolans systematiska kvalitetsarbete bör förbättras. Rektorn bör ta ett större ansvar för att leda det systematiska kvalitetsarbetet vid skolan samt se till att resultaten följs upp med åtgärder för att uppfylla de nationella målen. I skolans timplan anges ämnen som inte finns i skollagen och timplanen följer inte de riktvärden som anges i skollagen.

Vid intervjuer och utifrån enkäter beskriver eleverna att de inte ges möjlighet att aktivt påverka utbildningen.

Det senaste året har skolan arbetat fram en handlingsplan för kartläggning och åtgärder för elever i behov av särskilt stöd. Denna handlingsplan har tillkommit som en följd av anmälningar, angående brister i särskilt stöd, gjorda till Skolinspektionen 2009 och 2011.

På Söderbaumska skolan bedöms inte samtlig personal ha utbildning för den undervisning de bedriver. Klasser saknar i varierad omfattning lärare med utbildning i de ämnen de undervisar i. Skolans bildlärare saknar lärarexamen.

För årskurs 8 och 9 genomför skolan språkresor till en kostnad av 3200 kr/elev. Eleverna samlar in 1500 kr/elev genom försäljning av varor. Skolan betalar resterande summa 1700 kr/elev. Huvudmannen måste försäkra sig om att alla elever har lika tillgång till utbildningen och att varje elev, oavsett ekonomiska förhållanden, har rätt att delta i språkresan.

Kunskapsresultaten på Söderbaumska skolan är goda men det är stor skillnad mellan flickors och pojkars resultat vilket blir synligt i skolans genomsnittliga meritvärde. Vid jämförelse mellan betyg och resultaten på nationella ämnesproven har Söderbaumska skolan avsevärt högre betyg.

Skolans värdegrundsarbete behöver utvärderas, analyseras och förbättras. Söderbaumska skolan har tidigare år anmälts till Skolinspektionen av elever som upplevt sig utsatta för kränkningar. Skolinspektionens enkät visar att ett ökat antal elever har upplevt sig mobbade under de senaste åren. Nya riktlinjer för det förebyggande arbetet har tagits fram på skolan. Dessa riktlinjer behöver tydliggöras och aktualiseras för elever och vuxna på skolan. För årskurs 8 och 9 genomför skolan språkresor till en kostnad av 3200 kr. Eleverna samlar in medel genom försäljning av varor. Huvudman måste se till att alla elever har lika tillgång till utbildningen och att varje elev, oavsett ekonomiska förhållanden, har rätt att delta i språkresan.

Söderbaumska skolan AB har 19 maj 2011 blivit uppköpta till Pyssling Skolor och förskolor AB men ännu har inte fusion av företagen skett. Personalen är anställda av Söderbaumska skolan AB med org.nr 556244-9891.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Söderbaumska skolan i Falun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Söderbaumska skolan att **senast den 15 mars 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig bedömning, 2.2 Kunskaper, riktlinjer)

Trygghet och en god miljö i övrigt

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Skolan ska genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. (6 kap. 7 och 10 §§ skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ser till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen)
- Rektorn ser till att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6-7 §§ skollagen)

Personalkompetens

All personal vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- Huvudmannen ska säkerställa att de lärare som undervisar på Söderbaumska skolan har utbildning för den undervisning de bedriver. (2 kap. 13-15 §§, 17-19 §§ skollagen)

Anmärkingar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast den 13 mars 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Omfattning och resurstillgång

Eleverna erbjuds inte den utbildning i den omfattning de har rätt till.

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen. Vid tillsyn har Skolinspektionen uppmärksammat att Söderbaumska skolan behöver byta namn på det dokument som ges vid bedömning av elevers kunskapsutveckling när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne. Dokumentet ska benämnas Skriftlig bedömning. Då skolan rättat till bristen avstår Skolinspektionen från att ingripa i denna del.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Med få undantag når eleverna i årskurs 9 vid Söderbaumska skolan målen i samtliga ämnen. Nationell statistik från år 2010 visar att 100 procent av eleverna är behöriga till gymnasieskolan och 93,3 procent har nått målen i samtliga ämnen. Noterbart är skillnaden mellan flickors och pojkars måluppfyllelse. Även skillnaden mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde är stor. Skolinspektionen bedömer att en analys av skillnaden mellan pojkars och flickors måluppfyllelse bör göras.

Fritidshemmet bedöms arbeta enligt författningarnas krav och de allmänna råden.

Resultat av värdegrundsarbetet

Värdegrundsarbetet på Söderbaumska skolan har blivit tydligare i de förebyggande delarna sedan Skolverkets tillsyn år 2006. I enkäter uppger dock fler elever än tidigare år att de upplever sig mobbade. Skolan genomförde kartläggning i form av en enkät 2010 men uppgav vid tillsynstillfället att ingen kartläggning gjorts sedan dess.

Anmälningar har inkommit till Skolinspektionen vid några tillfällen gällande kränkande behandling. Söderbaumska skolan bör ytterligare förbättra arbetet mot kränkande behandling och uppföljning av värdegrundsarbetet.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Motivering:

I skollagen anges att barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionen noterar, utifrån Skolverkets statistik, att det är skillnad mellan flickors och pojkars kunskapsresultat på Söderbaumska skolan. Skillnaden mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde är 44,3 poäng. Flickorna har högre meritvärde än pojkarna. Det genomsnittliga meritvärdet för skolan år 2010 är 238,5 poäng. Skolan har inte gjort någon analys av skillnaden mellan pojkars och flickors skilda resultat. Rektor ska enligt skollagen ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vilket inte skett det senaste året.

Författning:

10 kap. 4 § skollagen

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Bedömningsområde: Trygghet och en god miljö i övrigt

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Utifrån dokumentstudier samt anmälningar och signaler till Skolinspektionen har det framkommit att skolans arbete inte fungerar för att förebygga och förhindra att elever upplever sig kränkta. Skolinspektionen har tidigare fått anmälningar mot Söderbaumska skolan gällande kränkande behandling. Vid intervjuer beskriver rektor och personalen att en handlingsplan utarbetats för arbetet mot kränkande behandling. Efter tillsynsbesöket har Skolinspektionen fått ytterligare signaler om kränkningar på skolan vilka ännu inte är utredda. Detta sammantaget gör att Skolinspektionen förelägger huvudmannen att tydliggöra och aktualisera arbetet för att motverka kränkande behandling.

Författning:

6 kap. 6 § skollagen, Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden / Lpo 94 2.1 Mål och riktlinjer, Normer och värden

6 kap. 10 § första stycket skollagen

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektor ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektor ska även ta ansvar för att kvalitetsarbetet dokumenteras så att konstaterade utvecklingsbehov kan redovisas till huvudman.

På Söderbaumska skolan finns inte kvalitetsarbetet dokumenterat. Vid intervjuer med rektor och personal framgår att det inte har skett någon analys av skillnaden mellan pojkars och flickors resultat. Rektor ska säkerställa att arbetet med systematiskt kvalitetsarbete återupptas på Söderbaumska skolan.

Författning:

4 kap. 4 § första stycket skollagen

4 kap. 6, 7 §§ skollagen

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:

All personal vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Motivering:

Skollagen anger att personalen ska ha utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva. Vid dokumentstudier framkommer att tio av skolans lärare inte har ämnesutbildning för den undervisning de bedriver. För flera klasser saknas ämnesutbildade lärare i bild, engelska, svenska, matematik, musik, naturorienterade ämnen, samhällsorienterade ämnen samt idrott och hälsa.

Författning:

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

Anmärkning:

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång

Bedömning:

Eleverna erbjuds inte den utbildning i den omfattning de har rätt till.

Motivering:

I skollagen anges vilka ämnen som undervisningen ska omfatta. Timplanen för Söderbaumska skolan innefattar ämnen som inte anges i skollagen. Det gäller exempelvis "trygghetstid" som har totalt 312 timmar enligt skolans totala timplan. Timmarna till trygghetstiden är tagna från ett antal ämnen däribland matematik, ett ämne med mindre god måluppfyllelse.

Skolan har fler än 6665 timmar i sin lokala timplan men om man tar bort timmar för trygghetstid och drama så blir det färre än 6665 timmar. Detta är inte förenligt med författningarnas krav.

Författning:

10 kap. 3-5 §§ skollagen

Avstår från ingripande:

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

En skriftlig bedömning ges inte när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Motivering:

I skollagen anges att i fall där ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges. Skolan använder idag ett dokument som benämns "Skriftligt omdöme". Då skolan rättat till detta avstår Skolinspektionen från att ingripa i denna del.

Författning:

10 kap. 22 § skollagen/7 kap. 9 § skolförordningen

Bakgrund

Beskrivning av Söderbaumska skolan

Söderbaumska skolan är en fristående grundskola med inriktning mot estetiska läroprocesser belägen i centrala Falun. Skolan omfattar läsåret 2011/2012 årskurserna F-9. I förskoleklassen finns 43 elever och i övriga årskurser finns totalt 407 elever.

Skolan är organiserad i sex arbetslag: F-2, årskurs 3, årskurserna 4-5, årskurserna 6-7, årskurserna 8-9 samt ett arbetslag för specialundervisningen. Varje arbetslag leds av en utvecklingsledare.

Söderbaumska skolan AB fick 1993-12-15 godkännande att driva en fristående grundskola för fullgörande av vanlig skolplikt i Falu kommun (dnr 93:1407). Godkännandet avser årskurserna 1-9 och gäller från höstterminen 1994.

1998-04-29 erhöll skolan rätt att anordna provning och utfärda betyg enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan (dnr 98:720). Rätten att anordna provning gäller endast Söderbaumska skolans egna elever.

Söderbaumska skolan har tillstånd att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan (dnr 99:1857)

Söderbaumska skolan AB har den 19 maj 2011 blivit uppköpt av Pyssling Skolor och förskolor AB men ännu har ingen fusion av företagen skett. Personalen är anställd av Söderbaumska skolan AB med org.nr 556244-9891.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Erica Sahlin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Kerstin Haster
Utredare

Kopia till:

Pysslingen Förskolor och Skolor AB

johan.svenonius@pysslingen.se

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot fyra huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen, enskild elevs rätt samt särskilda krav för enskilda huvudmän.**

Varje huvudman får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolan lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).